

**SAMOSTAN
ŠIROKI BRIJEG
V O D I Č**

Nakladnik: Franjevački samostan Široki Brijeg

Za nakladnika: fra Sretan Ćurčić

Koncepcija i urednik: fra Sretan Ćurčić

Fotografije: Tomislav Hrkać
Foto Kruno (arhiv)
Franjevačka galerija Široki Brijeg (arhiv)
Franjevačka knjižnica Mostar (arhiv)

Autori teksta: fra Sretan Ćurčić
fra Ante Marić
fra Vendelin Karačić

Grafički urednik: Josip Mijić

Grafička priprema: Kristina Kramer
Josip Mijić

Lektura: Zdenka Leženić

Korektura: dr. sc. Ivica Musić

Tisak: Suton d. o. o.

Naklada: 10.000 primjeraka

Godina: 2012.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

272-774(497.6 Široki Brijeg)(084)

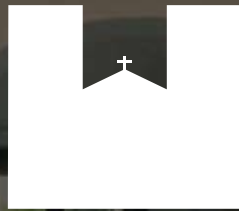
930.85(497.6 Široki Brijeg)(084)

726.597(497.6 Široki Brijeg)(084)

SAMOSTAN Široki Brijeg : vodič / [fotografije
Tomislav Hrkać ... [et al.] ; autori teksta Sretan
Ćurčić ... [et al.]. - Široki Brijeg : Samostan
Široki Brijeg, 2012. - 247 str. : ilustr. ; 23 cm

ISBN 978-9958-0914-0-7

COBISS.BH-ID 19739142

**SAMOSTAN
ŠIROKI BRIJEG
VODIČ**

ŠIROKI BRIJEG
2012.

SADRŽAJ

- Urednikova riječ 6
- Karta Širokog Brijega i okolice 8

ŠIROKI BRIJEG

11

- Širokobriješki krajobraz 12
- Iz povjesnice kraja 34
- Nastanak Širokog Brijega 44
- Godine Prvoga svjetskog rata, godine gladi i jada 52
- Drugi svjetski rat i poraće 54
- Lištica se samo rijeka zove 60
- Tenkovi na Pologu 74
- Opet smo tu 76

CRKVA NA ŠIROKOM BRIJEGU

79

- Tloris širokobriješke crkve 80
- Stara crkva iz 1847. 82
- Izgradnja nove crkve na Širokom Brijegu 86
- Hodočašće mladeži 112

SAMOSTAN NA ŠIROKOM BRIJEGU

115

- Tloris prizemlja širokobriješkog samostana 116
- Gradnja samostana 118
- Obnova samostana 126

UMJETNIČKO BLAGO SAMOSTANA

141

- Tloris samostanskog hodnika (*Biblia pauperum*) 142
- Tloris samostanske riznice 144
- Samostanska riznica 148
- Tloris Franjevačke galerije 174
- Franjevačka galerija 182

PODRUŽNE CRKVE ŠIROKO-BRIJEŠKOG SAMOSTANA

201

- Uzarići 204
- Crkva u Lištici 206
- Knešpolje 208
- Dobrkovići 212
- Turčinovići 214
- Čerigaj 218
- Privalj 222

NE SAMO SEBI ŽIVJETI NEGO I DRUGIMA KORISTITI

225

- Hidrocentrala 226
- Analfabetski tečajevi 230
- Gimnazija na Širokom Brijegu 232
- Konvikt za vanjske đake 236
- Dućani 240

PLAVA SKAMENJENA VJEČNOST

245

UREDNIKOVA RIJEČ

U rukama Vam je *Vodič* o nastanku i povijesti crkve i Franjevačkog samostana Uznesenja Blažene Djevice Marije na Širokom Brijegu.

Široki je Brijeg smješten u srcu Hercegovine. Franjevci su Brijeg uzeli kao svoje prvo prebivalište i počeli graditi samostan i crkvu. S toga mjesta najlakše im je bilo opsluživati narod Božji. Možemo slobodno reći da je samostan na Širokom Brijegu hercegovačka Porcijunkula.

Ne može se zamisliti povijest ovoga kraja bez hercegovačkih fratara. U vrlo kratku vremenu hercegovački su franjevci taj zapušteni i divlji kraj u srcu Hercegovine pretvorili u velebno središte. Bez kruha i krova, uzdajući se u Božju providnost, ni pred čim nisu prezali. Također, grade poznatu zgradu gimnazije i konvikt za đake dok je narod u to doba doslovno nepismen. Široki je Brijeg kucao bilom svoga puka. S njim se rađao i umirao, s njim obilovao i oskudijevao, zajedno su trpjeli sve nedaće, ratove i progone.

Do sada se vrlo malo pisalo o samostanu i crkvi na Širokom Brijegu. Vodič objavljen 1984. godine na desetak je stranica donio samo kratke podatke i popis predmeta iz franjevačke riznice. Prigodom proslave 100. obljetnice od gradnje nove crkve 2005. godine objavljen je opširan zbornik radova koji vrlo detaljno prikazuje povijest ovoga kraja i rad franjevaca te opisuje crkvu i samostan.

Ovim *Vodičem* želimo više slikom no riječima prikazati veliko povijesno i kulturno blago ovoga kraja. Sadrži više od 300 prekrasnih fotografija koje govore o ljepoti koju, na žalost, ne primjećujemo. Kratak i jasan tekst otima zaboravu povijesnu zbilju i pripovijeda kako je nastao, živio, patio i opstao Široki Brijeg.

Široki je Brijeg prebrodilo teška vremena i postao naš ponos i uzdanje. U zdanje su mu utkani životi njegovih na pravdi Boga ubijenih fratara i vjernika, a svaki je kamen poštropljen krvlju njegovih graditelja i čuvara. Ozbiljan poput opomene, no pun majčinske ljubavi, Brijeg stoji širok i uspravan dok vjekovni hrast tiho romoni potomstvu o krvavim stranicama svoje povjesnice. Mi smo mu ovim stranicama zaželjeli izreći hvalu i predstaviti ga onima koji mu prvi put dođu.

U ime samostanske zajednice i svoje osobno zahvaljujem svima koji su dali obol nastanku ovoga *Vodiča*.

fra Sretan Ćurčić
širokobriješki gvardijan

